

ТЕРЕ-ХӨЛДҮҢ ДЕЛГЕМНЕРИНДЕ

Тере-Хөл — бистин республикамыз кочугу чараш бойдус чурумалдык, мыш, үнүжү агартымас, каттоору, ачы-меңи элек кай-гаамчытыг булунарының бирээси. Оң эне үнелиг болгаш эрчим байлаа — ки-жилер. Чоокта чаа анаа чо-рааш, оларны ажал-ниш, амдыралы-биле талыжар аралгы болду.

КОШКАР-ОЛДУҢ ОРУУ

Сары-Хөлдүн сүт-бараан формазын таарааш, Тере-Хөлдү ужу-биле эртекш, даг белдери-биле чоорту бе-диң үнүп келген артыкчыты Чыргалады дээр болду. Алдан чыдарынын эгезинде бо арт-биле чүгүл боттан астыг кижилер аркылып турган. Бистин-биле кады чоораан совхозтун кадр мили-диониз эргелекчизи Сергей Григорьевич Чигжит бо че-рини дугайында делгерекчи-биле чугалап берип чоораан.

Алдан чыдарынын төнүзү-де «Тере-Хөл» колхозтун даргазына Божатыр Самбу-евич Кошкар-оол ажалдан келгеш, Наргызе болуп чо-руур машина орун ажыдып, биче эвес хемчээлдик ажал-ды кылганын карааныс-биле көрдүвүс. Б. С. Кошкар-оол (ам пенсионер Улуг-Хем рай-онда) капа-даа удурут ажалдарга чораш, чурттага бажынарын, оруктары, ко-вурттары тударыныче ки-чөөнгейин салып, апаа болу-нун хууда тыягынын бодал-дарын, сүмелерин кирип келгеш, ажал-ниш кижи.

Оң туттурган бажынары, оруктары, ковуруттары Мон-гун-Тайгада, Бай-Тайганын Кара-Хөлдө эвезил эвес. Чу-гаа бир-төө орун дугайында эгезден чүгү болганда «Кош-кар-оолдун оруну» шуңт Кар-гы хемин бажына чедир кылганын баш бурунгаар чу-гаалап каалы. Чүктүг маши-на хамаанчок, удур-делдер келген астыг ийи кижи кар-жы эртин шыдааас тургу-ларны каалаа орук кылдыр казып кылган, дыка хой ко-вуруттары тудан. Ол орук-тар-биле машинадык чогул тургаш, хой күштү үндүр-генин, магалдык кылган-ны көрдүвүс. Оруктары, ко-вуруттары тудканында бээр элдин үр үе орте бер-генин оларның чамактык-тарын септэри чугула болу бергенин эскердиңиз.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

Чыргалады артында куду башпагарга малчынарын чайлагларынын делгем девискээринге, Чыргалады суурун турган черинге ке-дир, Район төвү турган че-ринге били бажычыгай кайы арактан кестүп келди, чедер бөривиске, калбак халдар-дан эштеп тургаш, быжыг ылдыр туткан болду. Оң байдатып алдыга дыка ур туруп болду. Бо черге район төвү турган дугайында айт-кан турсакаалдык самбыраы кылган, анаа азып кага ажырбас дээрзин орта чуга-лажып турдүвүс. Ону ук черде кады Советтин күтү-нөмү шиттирлер ужурап айтырып, оң кылдыр-ла бол-за чогууналып кире.

КАРГЫНЫ ӨРҮ

Каргы — ол-бо талала-рын аны-бүрү ыштар, үнүштер бүргөн кадыр да-галыгы, чараш бойдус чур-умалдык хем. Шаң төөгүдө бээр тыва арттар чурттап чоораан, ам совхозтун мал-чынары чурттап, ажалдан турарлар. Шээр-даа, бола-даа малга дыка таарымчалык чер дээрин эскердиңиз. Мээстери кара, дагаларын арта чарында хар чуга, олар-белдери чегир, кара сууларын. Оңт-сигенин үнүжү эки, чыны ону чеге-ли кезип, белеткеп алырып бозуңдан кадаржар. Олар кургак ийи хойжурарык коданарындан ырак эвес. Шына-ла, магаданыч оран чорду.

Совхозтун ажал-ишчилери бойдустан чайгаар бүткен ол хайралын ажыктыг ажыл-лап, шээр малдык ускаан экижидер, продуктудуң бе-дизер, баш санын өстүрер дээр шуудуру ажалдан ту-рарын малчынарын кодан-нарында баргаш бүтүрер кордүвүс.

Каргыны иштин өрү элээн өскөк ора, хем ол ча-рында хойжунуң салын кы-дып кадыгыс, чоламыс ма-шиназын очке углапты.

Хоочун малчын Борис Бурбуевич Даганын өңгө бардыгыс. Келген аалчылар-ны хундуктедизи-биле хулээп алгаш, аш-чегинин дээжи-зин салган. Малчынарын ажал-иши, амдыралы-биле талыжыгыс. Соок жок, хар чуга кып болганында ийи-тинин малы хур шытталат турарын олар чугаладылар.

Каргы хойжу бригадында партия эге организацианын секретары Нина Чашова Арсытан анаа чедип кел-ген, оң ажалын соңура-дыгыс.

Партия эге органи-цианы коммунистер кыш-тагалашынын организастыг эртинерине, малдык чаш-тоңу менди кагалатпал алы-рыныч сагышты салып ту-рунган. Бичангай нинти бай-далысы багай эвес. Колдан-нарда мал чегери бар ша-биле дүжүргүнери. Хойлар төрүп агайы берген, оң уламындан оларын, сугта-дып, чегерилгезин экижиде-рин шыгыны хайгааралга алган. Саманчыларын чет-чедер турар бис — деп, ол чу-гаалады.

Каргы хойжу бригадында нинти-биле оң ийи ко-дан бар. Оң алдында тур-руур мал болду. Бистер Александр Калдычыл, Нор-гаа Чамыянын, Иван Ар-тыянын, Андрей Самданын болгаш өскө-даа малчына-рын өг-бүлелерине кирип, ажал-ишин талыжар аргалыг болдувус. Хойларын болгаш чаш хураганынын байдалы эки, малчынар канды-даа берге-лерге, моонактарга то-рулбайн, тура-соруктуг ажал-дан турарын көрдүвүс. Колан санында-ла эки шынарлыг ногаан сипен, чарбалаан та-раа, дус дүжүргүнери. Ни-тинин малды кыштап хур ажыгар, чаш талуң оңа-менди доруктуруп алырыныч болган. Депутаттың канди-даты

Чайны кандыгыл? — деп айтырдым. Чайны база-ла хлеб чир бис. Өг чанына даш-тын пеканы боттарыныс ту-дуп алган, ону ажыглаар. Ол дээрге нарын эвес, ижи кирип кылдыр аш шыдаар бодуң чүве ийи.

Каргы хемин унун дур-гаар киргенин оң, бажың бүрүзүңе амдыныч аш-чег-биле кады чаагай хлебин чегип бис.

Ырак-уаак оларларда ажалдан, чурттап чорур малчын ижиңге эңге эки хоодулуң илестедиң чем ол. Бистин республиканын ча-мдык совхозтарынын малчы-нары хлебин быжырып бил-гун, бичажт эвес болгай, ыракты Тере-Хөлдүн хойжу-ларында үлгер алыры кү-зөңнөңдир.

МАЛЧЫНАРНЫҢ ХОМУДАЛДАРЫ

Каргы хойжу бригаданын төвүңге — Белдирде кызыл-булуңга чоок-кавынын мал-чынары чыгып келген. Бистин-биле кады чоораан Шынааның № 82 сонугада округтунда Тыва АССР-нің улус депутаттыга кандидаты В. Ф. Чадамба-биле сонугу-чаларың ужуражылыгы болган. Депутаттың канди-даты

Бригадада хой төрүп эге-лей берген, ол чугула кампа-нига белеткек кошкак бол-ганында төвүр коданарда бенин, керосин соларга чо-бети фанарлар, батареалар чедипшени, эртин чыдып дургузуңа кино, концерт көрбөзүн, Каргы хемин ке-дир ковуруңу тудар дээң азаашынын күсетпейн келгенин малчынар хому-дал чугалаан.

Устүңде айткан болгаш өскө-даа чептерстери эдерини талазы-биле тодаргай, дөштинг хемчеглерин азырын совхозтун удурулгезинин төлөзүн С. Г. Чигжит хой-жуларга азаан.

Улажылгы).

Таап-оол ХЕРТЕК, («Шынык» корп.).

Бригадада хой төрүп эге-лей берген, ол чугула кампа-нига белеткек кошкак бол-ганында төвүр коданарда бенин, керосин соларга чо-бети фанарлар, батареалар чедипшени, эртин чыдып дургузуңа кино, концерт көрбөзүн, Каргы хемин ке-дир ковуруңу тудар дээң азаашынын күсетпейн келгенин малчынар хому-дал чугалаан.

Устүңде айткан болгаш өскө-даа чептерстери эдерини талазы-биле тодаргай, дөштинг хемчеглерин азырын совхозтун удурулгезинин төлөзүн С. Г. Чигжит хой-жуларга азаан.

Улажылгы).

Таап-оол ХЕРТЕК, («Шынык» корп.).

Бригадада хой төрүп эге-лей берген, ол чугула кампа-нига белеткек кошкак бол-ганында төвүр коданарда бенин, керосин соларга чо-бети фанарлар, батареалар чедипшени, эртин чыдып дургузуңа кино, концерт көрбөзүн, Каргы хемин ке-дир ковуруңу тудар дээң азаашынын күсетпейн келгенин малчынар хому-дал чугалаан.

«КУШ-АЖЫЛДЫҢ ХООЧУНУ» МЕДАЛЬБИЛЕ ШАҢНААР ДУГАЙЫНДА Тыва АССР-нің Дээди Советиниң Президиумунуң Чарлыы

Улус ажыл-агыйыңа хой чылдарда ак сеткилдиг куш-ажылын үнелеп көргениң демдээ кылдыр СССР-нің Дээди Советиниң Президиумунуң өмүңөңдизден «Куш-ажылдык хохочуну» медаль-биле шаңнаары болза:

КЫЗЫЛ ХООРАЙДАН Бережидий Виктор Иван-ович — пассажир автотранспорт бугурулгезиниң чолачысы.

Бологова Любовь Илларионовна — хлеб комбинатының хлеб цегиниң бригадир.

Бурнакова Кира Могучевна — даарың фабриканың даарыңчысы.

Бичков Иван Михайлович — харылааның бугурулгезиниң эргелединиң автобазаның бус котелу-нун машиниши.

Верещагина Любовь Корниловна — «Туашей-обувь» бугурулгези каттыжышының бижыкчысы.

Дворкин Сергей Никитович — «Водоканал» бугурулгезиниң слесари.

Зубкова Анна Михайловна — коммуна ажыл-агыйының хой адырлыг бугурулгези каттыжышының бижыкчысы.

Кабак Мария Ивановна — «Туашей-обувь» бугурулгези каттыжышының хеп бижыкчысы.

Ковалев Василий Кириллович — «Туашей-обувь» бугурулгези каттыжышының илик мастери.

Кочегарова Галина Андреевна — респотребсоюзтун белеткек эргелединиң улус бухгалтер.

Кривина Любовь Дмитриевна — даарың фабриканың директорунуң оралачысы.

Кузнецов Дмитрий Самсонович — пассажир автотранспорт бугурулгезиниң контролери.

Мазырина Тамара Борисовна — «Тыва коммунист-енерго» бугурулгезиниң техникни.

Мартьянов Александр Чолдак-Кареев — респотребсоюзтун баштаар чери-нин чиндизи директор А. В. Рудинскийниң дува-рыл дугаар бо чылды 2 дугаар автобугурулгезин бижыкчанын чугалаан чүве. Бо чылды 103,9 муң тонна чүкүк сөөртүп алыр бооп турар улус бис. Элеини сай демир-бетон кызылгар, асфальт-бетон, хемур-лаш болгаш аны-бүрү чүкүк сөөртүп алыр улус тур бис ийи. Ону бодаш, бо чылды январь 9-та Кызыл-де албан-биле киреш. АТБ начальниги К. У. Чамыяны ажуралы чордум. Чугу-дел чүгүңдир бар эвес, ажалдан барган чолаачы-

ның саң кылдының улус экономизи.

Муромцева Евдокия Павловна — СССР-нің амаал-га банкының Тывада рес-публика эргелединиң ажы-назын автобазанында чола-ачыны.

Неумержакций Илья Николаевич — Тыванын авиа-бугурулгезиниң инженер.

Норбу Раиса Мандар-оол-овна — республиканың эр-тем-методиктиң төвүңүн улустун чогаалдыга бол-гаш культура-чырыдыны-кын ажалдарынын орске-торунун улус методизи.

Сава Наталья Самдановна — республиканың культу-ра ажалдыкчыларының квалификацияны бедизер курстарың директору.

Самданяч Светлана Доруб-ооловна — «Тыва ком-мунист-енерго» бугурулгезиниң чылыг энерго районуң хемсуг аштага аппаратчи-ни.

Сермакина Ольга Степановна — респотребсоюзтун улустур комбинатында бугурулгезиниң контрол кылдының началь-ниги.

Сизил Алексей Перфилович — пассажир автотранспорт бугурулгезиниң чола-чысы.

Самбу Раиса Тартан-евна — даарың фабрика-да даарыңчы.

Трещова Нина Ивановна — Тыва АССР-нің агро-улустур күрүне комитеди-нин муракчы арга-дуржу-лган, эртемни неппетерид болгаш пропагандалар кыл-дынын бажычыгы агро-ному.

Хертег Болатаа Хумун-чубовна — чурттага-ком-мунал ажыл-агыйының Кы-зылдың хой адырлыг бугу-рулгези каттыжышының ажалчыны.

Хомышкы Кара-кыс Хертековна — хлеб комби-надында хлеб цегиниң бри-гадир.

Черышова Раиса Ива-новна — Тыва АССР-нің агро-рулеттур күрүне комте-диниң диспетчерыш болгаш автоматтыг систе-малар башкаар бөлүктүң бажычыгы инженер.

Чихачев Петр Иванович —

«Тыва автотранс халдырыл-га» бугурулгезиниң началь-нигиниң оралакчысы.

Ширнин Виктор Василь-евич — харылааның бугу-рулгези-техниктиң эргеле-дини автобазанында чола-ачыны.

Хопров Вячеслав Степан-ович — куш-культура бол-гаш спорт талазы-биле хоорай комитетиниң дарга-сы.

ЧӨӨН-ХЕМЧИК РАЙОНДАН

Бегзи Оскар-оол Шы-рапович — СЭКП XXII съездиниң аттыг совхозтун малчыны.

Ириль Кара-кыс Монгуш-овна — Хорум-Даг суурда уруглар садигиниң ажал-чыны.

Куулар Ленмаа Аракча-евна — Чыраа-Бажы суурда уруглар садигиниң эргеле-чин.

Куулар Мөчөкпө Дам-дынович — «Чадамба-агро-промтранс» автотранспорт бугурулгезиниң чолаачыны.

Монгуш Семистей Са-ндановна — районуң төп эмчегелиниң санитары.

Оржак Кызыл-оол Уг-дешкиевич — Чөөн-Хемчи-ке ажал-агыйлар аразында кожул чорур механизасты-тын колхозаның чазачы-чысы.

Ирлай Зоя Дуган-оол-овна — СЭКП-нің XXII съездиниң аттыг совхозтун ажал-садыгиниң ийиши.

Сарылар Балый-оол Чигжиевна — районуң төп эмчегелиниң ажалчыны.

Ховалыг Эмермаа Өле-евна — районуң төп эм-чегелинде эчки сестрамы.

Чачыны Хемер-оол Хун-дүжүмович — Чөөн-Хемчи-ке ажал-агыйлар аразында кожул чорур механизасты-тын колхозаның улус мастери.

КАА-ХЕМ РАЙОНДАН («Улуг Октябрь» совхозтан)

Болдырева Надежда Ва-сильевна — мал эмчиси.

Тыва АССР-нің Дээди Советиниң Президиумунуң Даргазы Ч. Д. ОНДАР.

Тыва АССР-нің Дээди Советиниң Президиумунуң Секретары В. КАЖИН-ООЛ.

Кызыл хоорай. 1990 чылдың январь 25.



Москва. Милиция Зайцевтиң удурткан коллективни чогааткш, Москва хоорукоскумонун ажалдыкчыларының чайгы хеп формазын В. Милиция Зайцевтиң удурткан коллективни чогааткш, Москва хоорукоскумонун ажалдыкчыларының чайгы хеп формазын В.

ДУГУЙЛАРГА БЫРАЖЫПТАР ОРУК ХЕРЕК

Амгы үениң машина-тех-никазынын дугуйларына быражыптар эки шынар-дыг оруктар керек. Шаң-дала, амыт үенин транс-порт керекселдериниң ду-гуйларына шыдаашыны, оруктар хуусаа четизөө-дө үрелип, сандан үнүп ту-рар. Шаң ыңдыг үр

